

KRAGERØ KOMMUNE

EIERSKAPSMELDI NG 2016 KRAGERØ ENERGI HOLDING AS

Vedtatt av Kragerø kommunestyre 02. februar 2017

INNHALDSFORTEGNELSE

FORORD	3
MÅLET MED EIERSKAPSMELDINGEN	3
1 KRAGERØ ENERGI I ET HISTORISK PERSPEKTIV	3
1.1 KRAGERØ ENERGI I DAG.....	3
1.2 OVERGANG TIL AKSJESELSKAP 1997/1998.....	3
1.3 ØKONOMISKE RESULTAT 1997 -2015	4
1.3.1 Kort om selskapene i konsernet.....	5
1.4 EIERS VURDERINGER.....	6
1.4.1 Politisk betingelse for kommunens eierskap	6
1.4.2 Finansielt motivert eierskap.....	6
1.4.3 Egenkapitalen i dag	6
1.4.4 Omgjøring av fri egenkapital til aksjekapital.....	7
1.4.5 EØS-avtalens regler om offentlig støtte.....	7
2 ROLLER	8
2.1 EIER	8
2.1.1 Generalforsamling.....	8
2.1.2 Eierskapsmeldinger	8
2.2 STYRET.....	8
2.3 KOMMUNENS ADMINISTRASJON	9
2.3.1 Rådmannens rolle	9
2.3.2 Kommunens prinsipper for eiermeldinger/eierskap	9
2.3.3 Saksbehandling av styrets forslag til generalforsamling	10
3 UTFORDRINGER OG MULIGHETER FOR KRAGERØ ENERGI KONSERNET I FREMTIDEN	10
3.0 TILLEGGSVURDERINGER TIL EIERMELDING OM KRAGERØ ENERGI.....	10
3.0.1 Rådmannens vurdering av intern startegi	10
4 UTBYTTESTRATEGI OG ANDRE ØKONOMISKE FORHOLD	12
5 OPPSUMMERING	12

FORORD

Kragerø kommune har i kommunestyresak 16/00029 vedtatt eierstyringsprinsipper i Kragerø kommune.

Link: [Eierstyringsprinsipper](#)

Rådmannen vil fra 2017/2018 vurdere å samle alle Eiermeldinger i ett og samme dokument, men denne Eiermeldingen for Kragerø Energi Holding AS er utarbeidd som egen eierskapsmelding.

MÅLET MED EIERSKAPSMELDINGEN

Kragerø kommune forvalter vesentlige verdier gjennom sitt heleide selskap Kragerø Energi Holding AS.

Denne eierskapsmeldingen skal vurdere kommunen som eier. Meldingen skal bidra til å bygge opp et helhetlig og forutsigbart eierskap og den skal legge grunnlag for gode rutiner både når det gjelder å utvikle eierstrategi og utøve eierstrategi.

Meldingen trekker grensene mellom det politiske og det administrative arbeidet. Det er en politisk oppgave å vedta eierstrategier. Rådmannen rapporterer og legger frem saker som bidrar til å utvikle kommunens eierstrategi, samt sikrer iverksettingen.

Eierskapsmeldinger generelt vil definere hva som er **politisk betinget** for eierskapet og hva som eventuelt er **finansielt betinget** for eierskapet.

Eierskapsmeldingen for Kragerø Energi Holding AS vil drøfte disse forholdene.

1 KRAGERØ ENERGI I ET HISTORISK PERSPEKTIV

Kragerø kommunale elektrisitetsverk ble etablert i 1910 og har således en over 100 års lang historie bak seg. Etter århundreskiftet ble det en typisk kommunal oppgave å sørge for elektrisitetsforsyningen til innbyggerne og hundrevis av kommunale elektrisitetsverk ble etablert i Norge i årene 1900 til 1920. Sannidal kommunale elektrisitetsverk ble dannet i 1917 samtidig med tilsvarende Skåtøy kommunale elektrisitetsverk. Ved kommunesammenslåingen i 1962 ble det ett felles selskap.

I 1997 ble det kommunale selskapet omdannet til et aksjeselskap, Kragerø Energi AS, med kommunen som eneeier og med en aksjekapital på 10 mill. kr.

1.1 KRAGERØ ENERGI I DAG

1.2 OVERGANG TIL AKSJESELSKAP 1997/1998

I 1997 utredet Kragerø Elektrisitetsverk overgangen fra kommunal særbedrift til aksjeselskap. Styret utarbeidet en innstilling i samarbeid med revisjonsfirmaet Ernst & Young om å omdanne selskapet til et aksjeselskap. Og i kommunestyre 6.11.1997 ble dette vedtatt.

I forbindelse med etableringen ble åpningsbalanse satt med en egenkapital på 118,3 mill., hvorav 10 mill. ble satt som aksjekapital. De resterende 108,3 mill. er opparbeidet egenkapital i selskapets historie som i prinsippet kunne utbetales som utbytte. Det antas at en vesentlig del av den opparbeidede egenkapitalen skyldes de reelle verdier av anleggsmidlene som måtte settes ved overgangen til aksjekapital. Slik oppskrivning av verdier er det ikke anledning til å foreta i kommunale regnskaper. I et kommunalt regnskap vil verdiene ligge som «skjulte» verdier.

1.3 ØKONOMISKE RESULTAT 1997 -2015

Sett fra utgangspunktet det finansielt motiverte eierskapet i dag er det formålstjenlig å sette opp følgende matrise:

År	Kragerø Kraft AS	Kragerø Bredbånd AS	Kragerø Energi Installasjon AS*	Kragerø Energi AS	Konsern omsetning	Konsern resultat	Ordinært Utbytte/ Kapital Nedsettelse*
1998				3,8	47,3	3,8	2,6
1999				4,0	42,4	4,0	3,5 +3,5**
2000				0,7	44,4	0,7	7,0**
2001				3,7	48,3	3,7	7,0
2002				7,3	54,5	7,3	7,0
2003				5,7	55,7	5,7	5,0
2004				1,9	57,4	1,9	2,1+20,0**
2005				4,1	58,2	4,1	1,0
2006		0,0		4,3	68,0	4,3	1,1
2007		0,1		6,6	75,7	6,7	1,5
2008		-0,2		34,9	85,1	6,8	7,0
2009		0,6		4,4	87,7	5,1	3,2
2010		0,7		11,3	112,3	12,0	3,0+12,0**
2011		1,2		5,2	112,8	5,8	4,1+12,0**
2012	-0,3	1,3	0,0	-0,5	103,6	0,4	3,7
2013	-0,9	1,4	0,7	9,5	129,6	6,7	5,0**
2014	-0,9	1,6	0,8	6,4	118,4	7,8	0
2015	-0,6	2,1	0,2	11,7	127,3	13,4	0**

*Installasjonsavdelingen ble reetablert i 1995 etter oppfordring fra Kragerø kommune (selskapet årsrapport fra 1998). Fra 2012 ble det utskilt som eget aksjeselskap heleid av holdingselskapet.

** Kapitalnedsettelse gjennomført i 2000 med 14 mill. for å utbetale utbytte for 1999 og 2000 samt et ekstraordinært utbytte til eier på 3,5 mill. Kapitalnedsettelse gjennomført i 2004 med 20 mill. I 2010 ble det gjennomført kapitalnedsettelse på 12 mill. I 2011 ble ytterligere kapitalnedsettelse gjennomført med 12 mill.

Prinsippendring pensjon 2015 reduserer egenkapitalen i konsernet med 19,5 mill.

I 2013 ble det gjennomført kapitalnedsettelse med 5 mill.

Det totale utbyttet for eieren i perioden 1998 til 2015 har vært på 111,3 mill. som tilsvarer et gjennomsnittlig årlig utbytte på 6,2 mill. Det gjennomsnittlige årlige resultatet disse årene har vært på 5,6 mill. Utbyttene i disse årene har altså «spist» av det akkumulerte overskuddet ved omdanningen til aksjeselskap i 1998.

Utbyttene til eier har i perioden vært noe avspeilet av eiers behov for inntekter fremfor en bedriftsøkonomisk vurdering av konsernet.

Et av formålene med denne eierskapsmeldingen er å skape større forutsigbarhet for selskapet vedrørende den finansielle stillingen. Dette er drøftet under eierstrategi og utbytte.

1.2.1 Kort om selskapene i konsernet

Kragerø Energi Holding AS

Holdingsselskapets hovedoppgave er å administrere og utføre alle administrative fellestjenester for seg selv og datterselskapene.

Foruten regnskapet for eget selskap må selskapet utarbeide konsernregnskap for hele gruppen. Kommunens avkastningskrav vil rette seg mot konsernresultatet og konsernbalansen.

Kragerø Energi AS

Hovedoppgaven er å bygge og drive energinettet i eget konsesjonsområde på en optimal måte til det beste for kunder og eier. Nettvirksomheten i Kragerø Energi består av drift og vedlikehold samt bygging av nytt regional- og distribusjonsnett. Virksomheten er underlagt Norges vassdrags- og energidirektorats monopolkontroll. Derav ofte omtalt som monopolvirksomheten til selskapet.

Avdeling gatelys ligger også i dette selskapet (men utenfor monopolvirksomheten) og driver entreprenørvirksomhet innen vegbelysning. I dag drives vedlikehold og drift av veilysanleggene ved riks- og fylkesveier i Nedre Telemark samt i Kragerø kommune.

Kragerø Energi AS har en 2,92 % andel i Svelgfoss kraftanlegg i Notodden, tilsvarende 15 GWh middelproduksjon.

Kragerø bredbånd AS

Virksomhetsområdet er salg og bygging av et fremtidsrettet fiberoptisk bredbåndnett som tilbyr tjenester som Multiplay, høyhastighets internett, digitalt TV, telefoni og alarm. Alt tilbudt gjennom merkevarebetegnelsen «Altibox» til innbyggere, fritidsboliger, industri og næringsliv i Kragerø kommune. Selskapet ble etablert som aksjeselskap i 2006. Ved etableringen ble aksjekapitalen satt til 1 mill. I tillegg ble egenkapitalen styrket gjennom tinginnskudd på 7,3 mill. (overdragelse av eiendomsrett til allerede etablert fibernet).

Kragerø Energi Installasjon AS

Virksomhetsområdet er installasjons-, konsulent- og handelsvirksomhet. Videre installasjoner innenfor industri og utstyr til automatisering og prosessstyring, data/telekommunikasjon og ENØK.

Denne virksomheten ble restartet i 1995. Fra 2012 ble virksomheten lagt i eget aksjeselskap.

Kragerø Kraft AS

Virksomhetsområdet er salg av strøm til sluttbruker i og utenfor nettselskapets konsesjonsområde. Selskapet skal levere kraft til konkurransedyktige priser og betingelser. Selskapet skal ha en akseptabel avkastning.

1.3 EIERS VURDERINGER

1.3.1 Politisk betingelse for kommunens eierskap

Kommunens opprinnelige eierskap er historisk begrunnet og også politisk motivert gjennom å skaffe kommunens innbyggere elektrisitet som en viktig og nødvendig del av samfunnsbyggingen. Gjennom den nye energilovgivningen fra 1990 er ikke elforsyning lenger noe kommunalt ansvar. Liberaliseringen av kraftmarkedet som skjedde utover i 1990-årene støtter også opp mot at kraftforsyningsmarkedet gikk fra forvaltning til forretning.

Det er viktige politiske begrunnelser som ligger til grunn for fortsatt kommunalt eierskap av Kragerø Energi Holding. Å sikre lokale arbeidsplasser, og å sikre en god verdiskapning i selskapet gavner fellesskapet.

Eierskapet skal sikre at selskapet får det handlingsrommet som er nødvendig for å organisere holdingsselskapet og datterselskapene, i tråd med de utfordringene som endrede forutsetninger i markedet og sentrale reguleringer gir. Lokal styring bevares gjennom kommunalt eierskap.

Selskapet skal ha fokus på det grønne skiftet. Selskapet må selv utvikle tiltak, og eierne skal ha fokus på å gi selskapet nødvendige muligheter for å fremme det grønne skiftet.

Det grønne skiftet er en politisk villet prosess, og Kragerø Energi vil være et viktig og verdifullt verktøy for kommunen i denne prosessen.

1.3.2 Finansielt motivert eierskap

Ved selskapsdannelsen i 1997 utgjorde den opptjente egenkapitalen (akkumulerte overskudd gjennom årenes løp investert i anleggsmidler) ca. 118 mill., hvorav 10 mill. ble omgjort til aksjekapital og resterende 108 mill. til opptjent egenkapital. Både opptjent egenkapital og aksjekapital kan tilbakebetales til eierne etter bestemte regler.

I perioden 1998 til 2015 har kommunen tatt ut gjennomsnittlig 6,2 mill. i årlig utbytte. Nettdelen av driften er i en monopolsituasjon og har kunnet gi relativt forutsigbare overskudd fra år til år.

Det er således et klart finansielt motivert eierskap i dag.

1.3.3 Lokal beredskap

Lokal beredskap som sikrer stabile og forutsigbare leveranser av strøm skal ligge til grunn for selskapets vurderinger.

1.3.4 Egenkapitalen i dag

Siste års avlagte konsernregnskap i 2015 viser følgende egenkapital:

Aksjekapital	10 mill
Overkurs og annen egenkapital	<u>45,3 mill</u>
Sum innskutt egenkapital	55,3 mill

Reduksjonen fra 1998 på overkurs og annen egenkapital, 53 mill, skyldes i eiers uttak av ordinære og ekstraordinære utbytter som har blitt effektuert gjennom å nedskrive overkursfondet. I tillegg ble egenkapitalen i 2007 redusert med 19 mill som følge av endrede regnskapsregler knyttet til fremtidige pensjonsforpliktelser.

1.3.5 Omgjøring av fri egenkapital til aksjekapital

I det kommunale regnskapet fremstår verdien av Kragerø Energi konsernet som finansielt anleggsaktiva på 10 mill. Den reelle verdien av egenkapitalen i Kragerø Energi konsernet lar seg ikke skrive opp med dagens kommunale regnskapsregler.

Samtidig er det trolig at dagens kommunale regnskapsregler står for fall ettersom det er grunn til å tro at EØS direktiv vil medføre at offentlige regnskap må føres på en måte som ligger nært opp til regnskaper innen den private sektor. Dette vil trolig skje i et tidsperspektiv på 5-10 år.

Uavhengig av det, er det kommunens ønske å kunne føre opp i sin balanse en mer reell verdi av Kragerø konsernets egenkapital.

Rådmannen vil derfor foreslå gjennom denne eiermeldingen at selskapet legger opp til følgende samtidig handling:

- Kragerø Energi Holding AS utvider aksjekapitalen med kr 50 mill gjennom rettet emisjon til eier Kragerø kommune
- Parallelt mottar Kragerø kommune ekstraordinært utbytte på 50 mill gjennom nedskrivning av oppskrivningsfondet

Rådmannen er av den oppfatning at en slik rydding også kan være til fordel for selskapet med tanke på mulige restruktureringer, samarbeid etc. som er skissert i selskapets egen «eiermelding»

1.3.6 EØS-avtalens regler om offentlig støtte

Som et ledd i kommunens internkontroll (Lov om kommuners internkontroll), er det foretatt en vurdering om noen av konsernets datterselskaper og kommunens eierrolle kan komme i strid med EØS-avtalens regler om offentlig støtte.

Regjeringen har utarbeidet en egen veileder i tilknytning til problematikken.

Alle datterselskapene unntatt Kragerø Energi AS som driver monopolbasert nettvirksomhet etter egne lover og forskrifter, er vurdert. Som offentlig støtte i denne sammenheng er det kun innskutt egenkapital og underskuddsdekning som er aktuelt å vurdere. Annen offentlig støtte er der ikke.

I veilederen er det spesielt det som er beskrevet under «Markedsinvestortesten», side 32 til 48 som er vurdert.

[Veileder - EØS-avtalens regler om offentlig støtte](#)

EØS avtalen er ikke til hinder for at det offentlige kan opptre som markedsaktør ved å tilby varer og tjenester på et marked, slik som datterselskapene Kragerø Bredbånd AS, Kragerø Kraft AS og Kragerø Energi Installasjon AS gjør.

Utgangspunktet er at når det offentlige opptrer på et kommersielt marked, må det gjøres ut fra et rentabilitetshensyn. Det vil si at det må være utsikter til normal markedsmessig avkastning på kapitalen.

Dette er tilfelle for alle de tre nevnte selskapene, hvor av to av de (bredbånd og installasjon) går jevnlig med overskudd.

Kragerø Kraft AS har imidlertid gått med betydelig underskudd i alle de 4 årene etter opprettelsen i 2012. Trolig kan man vurdert utfra EØS reglene fortsette med det noen år til, men man kan ikke fortsette evig med underskudd, selv om ønsket kanskje er å opprettholde arbeidsplasser. Går det for lang tid før man er markedsaktør med forventet avkastning, vil kommunen som eier vurdere om dette kan være i strid med EØS regelverket.

Kommunen som eier vil ikke vurdere Kragerø Kraft i relasjon til EØS regelverket før tidligst i 2020. Innen den tid antas selskapet å gå med overskudd eller at konsernet har avhendet/avviklet selskapet om man ikke lykkes innen den tid å gå med overskudd.

2 ROLLER

2.1 Eier

Kommunens eierrolle utøves gjennom formannskapet som er generalforsamling for selskapet.

2.1.1 Generalforsamling

Kommunens eierrolle i Kragerø Energi Holding AS utøves i hovedsak gjennom generalforsamlingen hvor formannskapet er delegert myndighet fra kommunestyret.

Her vil de viktigste styrende dokumenter være:

- Selskapet vedtekter
- Vedtatte eierstyringsprinsipper og vedtatte eiermeldinger
- Eventuelle andre vedtak med berøringspunkter til selskapets drift

2.1.2 Eierskapsmeldinger

I tillegg til denne eierskapsmeldingen, er det utarbeidet en tilsvarende eierskapsmelding i 2010.

[Eierskapsmelding 2010 Kragerø Energi AS](#)

2.2 Styret

Styrets ansvar og virke fremgår av aksjelovens §6-12 Forvaltning av selskapet.

Styret må forholde seg til selskapets vedtekter og for øvrig vil eierskapsmeldingen være et viktig styrende dokument. Strategiske beslutninger av prinsipiell betydning som ikke er omtalt i eierskapsmeldingen, bør forankres hos eier, enten gjennom orienteringer til eier (formannskapet) eller gjennom beslutninger i eierorganet (generalforsamlingen).

2.3 Kommunens administrasjon

2.3.1 Rådmannens rolle

Rådmannen har som øverst leder for den samlede kommunale administrasjon, ansvar for å holde seg orientert om all virksomhet som blir drevet på vegne av kommunen, også den som foregår i kommunens aksjeselskaper og foretak. Rådmannen har derfor ansvar for den administrative kontakten med ledelsen i selskapene. Rådmannen skal sørge for at selskapene rapporterer slik det er forutsatt og legger frem saker for formannskapet og kommunestyret. Rådmannen har ansvar for å kommunisere politiske vedtak til selskapene. Rådmannen skal på grunnlag av politiske vedtak ha løpende dialog med foretakenes og selskapenes styrer og ledelse om styring, utvikling og rapportering fra selskapene.

For aksjeselskaper er det som ovenfor er understreket som gjelder.

2.3.2 Kommunens prinsipper for Eiermeldinger/eierskap

Kragerø kommunestyre vedtok i sak 16/00029 «Eierstyringsprinsipper i Kragerø kommune».

Følgende Eierstyringsprinsipper gjelder for kommunalt eide selskap i Kragerø:

- 1. Kragerø kommunens etiske retningslinjer skal ligge til grunn for den virksomhet som utøves i de selskap kommunen har eierinteresser i. Det skal være åpenhet knyttet til Kragerø kommunes eierskap og til selskapet virksomhet.*
- 2. Selskapene skal være bevisst sitt samfunnsansvar, og særlig vektlegge arbeid mot misligheter og korrupsjon, effektiv ressursbruk ved anskaffelser, høy standard på arbeid med helse, miljø og sikkerhet, likestilling og mangfold samt samfunnsikkerhet. Kragerø kommunes arbeidsgiverpolitikk skal så langt det er mulig gjennomføres i selskaper der kommunen har betydelig eierandel. Det anbefales at selskaper søker medlemskap i en arbeidsgiverorganisasjon*
- 3. Kommunens formelle Eierorgan er Kommunestyret som har et tilsyns- og kontrollansvar for kommunens eierskap og vedtar Eierstrategier for de selskap kommunen har eierinteresser i.
I selskap med delt eierskap utøver kommunestyret sitt ansvar gjennom selskapets representasjon eller generalforsamling og i henhold til vedkommende selskaps vedtekter.
Kommunen gir som eier klare, langsiktige mål for eierskapet i selskapene gjennom selskapsvise Eierstrategier. Målene må vedta i Eierorganene. Selskapet styre er ansvarlig for å realisere målene.*
- 4. Kommunen skal sette mål for selskapene. Målene kan være av forretningsmessige og/eller samfunnsmessig karakter. Målformuleringene kan også omfatte effektiviseringsmål.*

5. *Kragerø kommune fremmer sine interesser ovenfor selskapet gjennom generalforsamling, representskap og eiermøter. Styret skal ivareta en uavhengig kontrollfunksjon ovenfor selskapets ledelse på vegne av eierne.*
6. *Kapitalstrukturen i selskapet skal være tilpasset formålet for eierskapet og selskapets situasjon.*
7. *Det skal tilstrebes å benytte valgkomite som grunnlag for styreutnevnelser i selskapene. Styrets sammensetning skal kjennetegnes av kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra selskapets behov, egenart og formål. Styrets arbeid skal evalueres jevnlig.*
8. *Styrets godtgjøring skal være på et moderat nivå, men fremstå som rimelig ut fra styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og arbeidets kompleksitet. Daglig leders lønnsnivå i selskap der kommunen er en betydelig eier skal ligge på et konkurransedyktig nivå, men ikke være lønnsledende.*
9. *Eierne i selskapene skal likebehandles.*

Prinsippene er nærmere utdypet gjennom kommunestyresaken. Saken er oversendt aktuelle selskaper til orientering.

Denne eiermelding drøfter ikke videre de enkelte punkter. En eventuell selskapskontroll som Kragerø kommunes kontrollutvalg fra tid til annen utøver, vil kunne gå nærmere inn på de enkelte punktene og de aktuelle selskap eller kommunens oppfølgelse av vedtatte prinsipper.

Til pkt 4 om mål for selskapene, kan det anføres at eneste mål kommunen har satt til Kragerø Energi konsernet er forventede utbytter i aktuelle økonomiplanperioder.

2.3.3 Administrasjons forhold til styrets forslag til generalforsamling

Sett i lys av at kommunen har eierstyringsprinsipper og en spesifikk eiermelding for selskapet, vil rådmannen følge med på styrets forslag til generalforsamlingen for internt å vurdere forslagene sett opp mot kommunens egne planer, strategier og budsjetter.

3 UTFORDRINGER OG MULIGHETER FOR KRAGERØ ENERGI KONSERNET I FREMTIDEN

3.0 TILLEGGSVURDERINGER TIL EIERMELDING OM KRAGERØ ENERGI

Kragerø Energi konsernet har utarbeidet eget strategidokument pr 25. oktober 2016.

Selskapets egen «Tilleggs vurderinger til eiermelding om Kragerø Energi» følger som vedlegg til saksfremlegget.

3.0.1 Rådmannens vurdering av selskapets interne strategi

Rådmannen er godt informert fra selskapet om endringene som er i gang innen næringen, både gjennom møter med daglig leder og firmaet som har vært med på å utarbeide strategidokumentet samt deltakelse på selskapets strategiseminarer de siste tre årene.

Her gjengis sammendraget av det interne strategidokumentet:

«Varde Hartmarks sine innspill til kommunens Eiermelding oktober 2015 var knyttet til nettselskapet Kragerø Energi AS. I våre tilleggsvurderinger i oktober 2016 har vi vurdert eierskapstilknytningen i hvert enkelt virksomhetsområde.

I løpet av de siste 12 månedene er en rekke myndighetsstyrte endringer som påvirker bransjen allerede trådt i kraft; Selskapsmessig og funksjonelt skille mellom monopol (nett) og konkurranseutsatt virksomhet for alle integrerte energiselskaper ble vedtatt innført i 2021, forskriftene for gjennomfakturering trådte i kraft 1. september 2016 og Elhub etableres i 2017. Svært mange energiselskaper er i pågående dialoger om mulige sammenslåinger og vi ser en klar trend i retning vertikal oppsplitting og mot horisontal konsolidering.

Kragerø Energi som konsern har allerede gjennomført oppsplitting av det vertikale selskapet i en konsernmodell, og til en viss grad igangsatt horisontal samarbeid, f.eks. innmelding i Nettalliansen og satsingen på Altibox-konseptet.

Desto mer aktiv Kragerø kommune, Kragerø Energi konsernet og virksomhetene avklarer strategiske Eiermessige handlingsalternativer, desto sterkere og i en mer attraktiv posisjon vil selskapene være i valg av partnere, betingelser og forutsetninger, for selskapene og næringsvirksomheten videre og de ansatte.

Vi har vurdert ulike Eiermessige handlingsalternativer for de ulike virksomhetsområdene i Kragerø Energi konsernet, og anbefaler at styret i Kragerø Energi gruppen får følgende mandater for virksomhetsområdene:

Kragerø Energi AS:

Kragerø Energi AS bør finne en industriell løsning på mellomlang sikt. Den geografiske plasseringen gir flere regionale muligheter, men løsninger utenfor regionen kan også være aktuelle. Styret bør aktivt oppsøke og utvikle selskapets opsjoner og holde seg inne i de eventuelle løpene som kan fremtvinge veivalg.

Kragerø Kraft AS:

Kragerø Kraft AS er det mest utsatte virksomhetsområdet, med større verdimesig nedside enn oppside ved å stå alene fremover. Strømsalg er volumspill, og selskapet bør søke en Eier som representerer store volumer og tilhørende skalafordeler. Styret bør få mandat til å gå i dialog med mulige kjøpere av selskapet og diskutere betingelser langt nok til å avdekke nivåforskjeller på mulighet for lokal aktivitet eller prising.

Kragerø Bredbånd AS

Selskapet kan representere konsernets viktigste utviklingsmulighet. Styret bør delta aktivt i videreutviklingen av en forretningsmessig strategi for Kragerø Bredbånd, herunder hvilken posisjon bredbåndaktiviteter kan ha i konsernet og kommunen, før det tas initiativer overfor mulige medeiere eller kjøpere.

Kragerø Energi Installasjon AS

Styret bør søke en industriell løsning, men i forkant sørge for at «Business caset» er gjennomtenkt og attraktivt og har sin tilslutning fra de ansatte. Som et mellomsteg som kan bidra til nettopp dette, bør styret vurdere å trekke de ansatte med på eiersiden i bytte mot markedstilpasninger av kostnadene pr. arbeidstime.»

Rådmannen er av den oppfatning at selskapet har kommet frem til en god strategi for videre arbeid og tilpasning. Det synes hevet over enhver tvil at marked, lovverk og forutsetninger fremover tvinger frem endringer. Den beste måten å møte dette på, er at selskapet selv har en aktiv rolle i tilpasningen.

Rådmannen mener at et viktig aspektene med eierskapet kan være å sikre arbeidsplasser innenfor egen kommune (jf. kapittel 1.3.1) og det finansielt motiverte eierskapet slik det er beskrevet i kapittel 1.3.2. Det å bevare og etablere arbeidsplasser må ikke komme i konflikt med å opprettholde et akseptabelt finansielt resultat.

Rådmannen mener selskapet strategi understøtter begge kommunens hovedmålsettinger.

Rådmannen mener at eventuelle delsalg eller samarbeid som måtte gi gevinst, i hovedsak skal pløyes tilbake til konsernet for å trygge strategien, bevare arbeidsplasser og være med på å trygge fremtidige akseptable utbytter for kommunen

4 UTBYTTESTRATEGI OG ANDRE ØKONOMISKE FORHOLD

Rådmannen mener at eiers utbyttestrategi bør være at 40-60 % av året resultat etter skatt bør utbetales som utbytte.

Grunnlaget for utbytte skal være konsernets årsresultat.

Prinsippet vil etter all sannsynlighet støtte opp om kommunens finansielle motivasjon for eierskapet samtidig som det gir selskapet økonomiske muligheter for å vokse og trygge arbeidsplasser.

5 OPPSUMMERING

Rådmannen anbefaler at følgende vedtas i tilknytning til Eiermeldingen:

1. Eiermeldingen tas til orientering
2. Selskapet legger sin egen strategi til grunn for videre arbeid:
«Varde Hartmarks sine innspill til kommunens Eiermelding oktober 2015 var knyttet til nettselskapet Kragerø Energi AS. I våre tilleggsvurderinger i oktober 2016 har vi vurdert eierskapstilknytningen i hvert enkelt virksomhetsområde.

I løpet av de siste 12 månedene er en rekke myndighetsstyrte endringer som påvirker bransjen allerede trådt i kraft; Selskapsmessig og funksjonelt skille mellom monopol (nett) og konkurranseutsatt virksomhet for alle integrerte energiselskaper ble vedtatt innført i 2021, forskriftene for gjennomfakturering trådte i kraft 1. september 2016 og Elhub etableres i 2017. Svært mange energiselskaper er i pågående dialoger om mulige sammenslåinger og vi ser en klar trend i retning vertikal oppsplitting og mot horisontal konsolidering.

Kragerø Energi som konsern har allerede gjennomført oppsplitting av det vertikale selskapet i en konsernmodell, og til en viss grad igangsatt horisontal samarbeid, f.eks. innmelding i Nettalliansen og satsingen på Altibox-konseptet.

Desto mer aktiv Kragerø kommune, Kragerø Energi konsernet og virksomhetene avklarer strategiske eiermessige handlingsalternativer, desto sterkere og i en mer attraktiv posisjon vil selskapene være i valg av partnere, betingelser og forutsetninger, for selskapene og næringsvirksomheten videre og de ansatte.

Vi har vurdert ulike eiermessige handlingsalternativer for de ulike virksomhetsområdene i Kragerø Energi konsernet, og anbefaler at styret i Kragerø Energi gruppen får følgende mandater for virksomhetsområdene:

Kragerø Energi AS:

Kragerø Energi AS bør finne en industriell løsning på mellomlang sikt. Den geografiske plasseringen gir flere regionale muligheter, men løsninger utenfor regionen kan også være aktuelle. Styret bør aktivt oppsøke og utvikle selskapets opsjoner og holde seg inne i de eventuelle løpene som kan fremtvinge veivalg.

Kragerø Kraft AS:

Kragerø Kraft AS er det mest utsatte virksomhetsområdet, med større verdimessig nedside enn oppside ved å stå alene fremover. Strømsalg er volumspill, og selskapet bør søke en eier som representerer store volumer og tilhørende skalafordeler. Styret bør få mandat til å gå i dialog med mulige kjøpere av selskapet og diskutere betingelser langt nok til å avdekke nivåforskjeller på mulighet for lokal aktivitet eller prising.

Kragerø Bredbånd AS

Selskapet kan representere konsernets viktigste utviklingsmulighet. Styret bør delta aktivt i videreutviklingen av en forretningsmessig strategi for Kragerø Bredbånd, herunder hvilken posisjon bredbåndsaktiviteter kan ha i konsernet og kommunen, før det tas initiativer overfor mulige medeiere eller kjøpere.

Kragerø Energi Installasjon AS

Styret bør søke en industriell løsning, men i forkant sørge for at «Business caset» er gjennomtenkt og attraktivt og har sin tilslutning fra de ansatte. Som et mellomsteg som kan bidra til nettopp dette, bør styret vurdere å trekke de ansatte med på eiersiden i bytte mot markedstilpasninger av kostnadene pr. arbeidstime.»

3. Eiers utbyttestrategi er at 40 til 60 % av konsernets årsresultat etter skatt bør utbetales som utbytte.
4. Overkursfondet, ca. 55 mill. utbetales som ekstraordinært utbytte gjennom ekstraordinær generalforsamling. Samtidig utvides Kragerø Energi Holding AS's aksjekapital med tilsvarende beløp innbetalt av eier.
5. Konsernet vurderer eventuelle aktuelle tilpasninger til prinsipper nedfelt i kommunens vedtatte eierstyringsprinsipper.